

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Kri ni voda.

Moderni dobi je ostalo pridržano, da je dobro spoznala visoko kulturno in družabno vrednoto narodnosti in narodne zavesti. Od visokega krščanskega pojmovanja občestvenega življenja je naša doba otela vsaj še eno dragocenost: gledanje naroda kot celote, kot ene družine. Wilson, ki je po razsulu svetovnih front postavil narodnostno načelo kot načelo nove evropske ureditve, je veljal dolgo časa za fantasta, za človeka, ki ne računa z razmerami. Meddržavni razvoj za njim, početek manjšinskega vprašanja v Evropi sta ga potrdila, v fašizmu pa je bilo njegovo narodnostno načelo stopnjevano celo do svoje pretiranosti.

Zgodovina zadnjih dveh desetletij nazorno dokazuje veliko veljavo narodnostnega načela pri urejanju političnega in družabnega življenja. Istočasno seve potrjuje, da so poleg narodnosti še druge, višje vrednote, ob katerih in po katerih se suče veliki svet.

Nedavno je bivši avstro-ogrski generaloberst Dankl zapisal besedo, da ne poznajo Avstrijci nobene skupno-nemške usode, zanje velja samo avstrijska usoda. S tem je hotel reči, da je dosedanja zgodovina Avstrije in Nemčije z nesrečnim letom 1866 in povojnimi prilikami zavedno razdružila obe državi. Dejanja so starega vojaka prehitela že prej. 11. julij minulega leta je upostavil med obema nemškima državama spet urejene odnošaje. Kancler in njegovi so dobro vedeli za silovitost nemškega narodno-občestvenega mišljenja, ki se vedno spet pojavlja kljub vsem udarcem kot važen faktor pri urejanju notranje- in zunanje-političnih prilik. Kljub letu 1866, ko se je Avstrija prisiljena odpovedala prijateljstvu z Nemčijo, sta se obe državi znašli pred svetovno vojno. Kljub žalostnemu juliju 1934 je sledil 11. julij 1936. Beseda starega Dankla je v toliko pogrešena, v kolikor je težnja politične združitve obeh nemških držav pretirana. Sredi med obema nasprotjema gre smer življenja.

V ospredju notranje-političnega življenja v Jugoslaviji stoji danes hrvaško vprašanje. Še ni dolgo od tega, ko so črnogledi napovedovali razsul Jugoslavije ob trdovratnosti Hrvatov in so to trdovratnost utemeljevali iz slavne hrvaške zgodovine ter iz dveh jugoslovanskih front v času svetovne vojne. Slepí sodniki so menili, da se bo zamisel jugoslovanske države razblinila v odporu tega ali onega jugoslovanskega naroda proti eni ali drugi politični struji v državi. Razvoj notranjega življenja v Jugoslaviji v zadnjih dveh letih in še dejstvo predstoječe rešitve hrvaškega vprašanja sta postavila vse te temne domneve na laž. Slovenci in Hrvati so danes boljši Jugoslovani nego sploh kedaj in je samo še vprašanje časa, da dozorijo trije jugoslovanski narodi, sorodni si po krvi in jeziku, v polno družinsko skupnost.

Pred tednom smo bili priče sklepa prijateljstva med Jugoslavijo in njeno slovansko sosedo Bolgarijo. Kdor pozna dodobra zgodovino odnošajev med Srbi in Bolgari, ki je nihala med najprisrčnejšim prijateljstvom, katerega dokončno uresničitev so velesile znale vedno spet preprečiti, in med ostrim sovraštvom, ki je sekalo globoke in krvaveče rane, ta mora ob novem položaju kloniti pred misterijem narodnosti in narodne sorodnosti. Če pa kdo prisluhne razpoloženju ljudstva samega, zazna, da bo njegova volja, in če bi morala prestatí tisoč težkoč, nekoč uresničena. To se je na jugu sedaj zgodilo.

Navedeno proti naši trditvi govori položaj med Čehoslovaško in Poljsko. Politiki označujejo odnošaje med obema severoslovanskima sosedama za nepovoljne. V resnici je prišlo že do opetovanih medsebojnih spopadov in očitkov. V nasprotju s politikí vedo poznavalci podrobnih prilik v obeh narodih povedati, da želja po zblizanju med Čehi in Poljaki še nikdar ni bila tako silna, ko ravno

danes. Narodova želja pa postane prejkoslej želja njegovih voditeljev.

Kri ni voda in narodnost ter narodna sorodnost nista prazni frazi. To potrjuje zgodovina in to velja tudi za nas koroške Slovence. Osemdeset let že lahko opazujemo, s koliko ganljivo marljivostjo se naši neprijatelji na naših tleh trudijo, da izbrišejo iz slovenskega ljudstva in koroške njegove zemlje njun narodnostni pečat. A vedno spet se v zgodovini slovenske Koroške dogaja stari čudež: čim manj dovoljujejo slovenskega v javnem življenju, tembolj se bohota v zasebnem in družinskem krogu. Želja po uveljavljenju matere slovenske besede v ljudskih šolah še nikdar ni bila med našim narodom tako silna, kakor baš danes, ko ponekod skušajo odpraviti iz šol zadnje sled slovenščine. S ponosom smemo danes vprašati: kje pod božjim soncem je še narod kakor naš, ki si ob sličnih prilikah daje sam, kar mu drugi odtegujejo? Kje na svetu naprimer še učijo preprosti kmečki fantje in dekleta svoje male brate in sestri-

ce v prostih nedeljskih urah maternega jezika, kakor se to godi pri nas? S nepritajeno žalostjo je nedavno nek Nemeč dopovedoval svoji družbi, kako se slovenski element, nasilno odstranjen na eni, s podvojenjo silo pojavlja na drugi strani. Še je pristavil: „Und die ganze geographische Nomenklatur im Lande strotzt vom Slovenischen!“ To so vsekakor slabi izgledi za raznarodovalce.

Krčevito se naši neprijatelji danes oklepajo onega dela našega ljudstva, ki ne pozna cene narodne zvestobe. Mi bi prvim in drugim dejali to: Kri ni voda! Kri je čudovita tekočina in narodnost je globoka skrivnost. Mi verujemo ob silnih dokazih zgodovine, da se načelo narodne zvestobe uveljavi tudi pri nam odtujenih bratih in sestrah prej, da se posreči neprijateljem zavojevati rastoči njihov rod. Svet je iz sodobnih družabnih in kulturnih razvalin otel vrednoto narodne zavesti in ji bo pripomogel do polne veljave, da bo slavila zmago nad nasilnim imperializmom in svobodnjaštvom.

Hitler je govoril.

Minulo soboto je bil Berlin in z njim vsa Nemčija v velikem pričakovanju. Popoldne so začeli zapirati trgovine in pisarne, ljudstvo pa je hiteo k radio-zvočnikom, da poslušá Hitlerjev govor na zasedanju nemškega parlamenta.

Uvodno je državni zbor podaljšal vladi vse polnomočje za novo dobo 4 let, da sme sklepati zakone tudi brez njega. Nato je povzel besedo Hitler. Najprej je podal pregled dela in dogodkov zadnjih 4 let po svojem prihodu na državno upravo. Poseben povdarek je položil na svoje zunanje-politične izjave: „Umikam svečano nemški podpis pod mirovno pogodbo, ki so jo izsilili proti njenemu prepričanju od slabe nemške vlade, češ da je Nemčija kriva vojne.“ Zavrnil je Hitler Edenovo trditev, da je Nemčija osamljena ter pri tem omenil dobre odnošaje Nemčije s Poljsko, Avstrijo, Madžarsko, Jugoslavijo i. dr. Povdaril je nemško težnjo po kolonijah, očrtal mirovni načrt, katerega glavne točke so okrepitev notranjega miru v narodih, medsebojno spoštovanje življenskih pogojev posameznih narodov, popolna enakopravnost, obravnavanje vprašanja oboževanja kot celote in zatiranje neodgovornih mednarodnih zastupljalcev javnega mnenja. Omenil je tudi narodne manjšine, katerih znosni položaj je pogoj ublažitve meddržavne napečnosti. Posebno ostro je kancler govoril proti boljševizmu, ki je nauk o svetovni revoluciji. H koncu je napovedal novo štiriletko, katere zunanji znak bo izgraditev nemških velemest.

Dveurni govor je našel v Evropi deljen odmev. Splošno se priznava zmerna njegova oblika, vendar za njim ni pričakovati posebnih mirovniških akcij, ker slednje niso niti v namenu Nemčije ne Adolfa Hitlerja.

Revolucija žre svoje otroke.

Pred moskevskim sodiščem je stalo minuli teden sedemnajst mož, ki so še nedavno tvorili stebre sovjetskega režima. Obtoženci so pripadniki stare Ljeningove garde in očitvidno so postali Stalinu že premočni in prenevarni, da se jih je sedaj na tako krut način otresel. Obtožnica jim je očitala izdajo sovjetske države, kršitve vladnih naredb in vohunstva v prid tujim državam.

Sodno zaslišavanje obtožencev je vzbudilo pozornost po vsem svetu. Obtoženci so namreč priznali vse, celo stvari, ki so naravnost nemogoče. Sumi se, da je sovjetska tajna policija obdelovala jetnike s strupi, ki človeka oropajo kontrole nad samim seboj in ga podvržejo volji državnega to-

žilca, ki jim narekuje torej svoje izjave. Očiten je bil namen tega procesa: sovjetska vlada je z njim javno obdolžila Nemčijo in Japonsko, da kujeta zaroto proti Stalinu in njegovi vladi in hočeta povzročiti notranjo revolucijo med sovjeti. Za vseh sedemnajst obtožencev je drž. tožilec predlagal smrtno kazen.

Med procesom sta bila na skrivnosten način umorjena nek sovjetski časnikar v Parizu, ki se je moskovskim mogotcem zdel prenevaren, in v Monacu še nek angleški bančnik, ki je svoječasno denarno podpiral Trockija in njegovo gibanje. — V Moskvi pa so aretirali Belordova, ki je svoj čas dal postreliti carsko družino. Med aretacijo je umrl.

Moskovska žaloigra potrjuje staro, že v francoski revoluciji izpričano resnico, da se vsako nasilje nad narodi maščuje samo po sebi. V tej zvezi je preznačilno, da se ostrijo odnošaji med diktatorjem Stalinom in sovjetsko vojsko oz. njenim vrhovnim maršalom Vorošilovom. Svet zna ob času doživeti nova presenečenja. In kedaj pride ruski Napoleon?

Strahovite poplave v Ameriki.

Ameriška zgodovina še ne beleži tako strašne poplavne katastrofe, kakoršna je zadela predvsem ameriško državo Ohio pa še dvanajst drugih držav. Celotno poplavljenno ozemlje je veliko ko vsa Anglija. Škoda je okroglo 300 milijonov dolarjev, brez strehe pa 700.000 ljudi.

Vzrok strahovite poplave je iskati v naraščanju vodovja rek Ohio in Mississippi. Najbolj je prizadeto mesto Cincinnati, ki je šteló pol milijona ljudi. Vrhovsega so se tod vnele petrolejske rafinerije, nakar je velikanski požar uničil del mesta. Vseh je prizadetih v poplavljenem ozemlju 160 mest in vasi. Vlada je takoj odredila pomoč in odposlala vojaštvo, da nemudoma prepreči nove katastrofe.

Čehoslovaška vlada se pogaja s sudetskimi Nemci. Min. predsednik Hodža je pozval v vladi sodelujoče nemške stranke, naj predložijo svoje manjšinske zahteve. Deputacija s tremi nemškimi ministri na čelu mu je minulo sredo nato izročila spomenico, v kateri so navedene nemške manjšinske težnje. Sedaj se bo z zahtevami Nemcev bavila vlada. Henlein, nacionalni vodja Nemcev v Čehoslovaški, in njegova stranka h pogajanjem nista vabljeni. Ker ima vlada interes na sodelovanju Nemcev v državi, je računati na ugoden potek pogajanj. Na drugi strani je dejstvo, da rešitev vprašanja trimilijonske nemške manjšine nikakor ni lahka.

Zveza narodov beleži uspehe. Nepričakovano je januarsko zasedanje Sveta zveze narodov dovedlo do ugodne rešitve obravnavanih vprašanj. Pod okriljem Zveze sta se Turčija in Francija sporazumeli glede pokrajine Aleksandrete v tem smislu, da dobi Aleksandreta popolno avtonomijo v okvirju sirijske države ter pod nadzorstvom zastopnika Zveze narodov. — Tudi vprašanje Gdanskega je vsaj začasno povoljno rešeno. Zveza narodov se je postavila na stališče, da se v notranje gdanske zadeve ne bo vmešavala. Imenovan bo nov mednarodni komisar, ki bo imel večje pravice ko dosedanj. — Končno se je v Ženevi odobrila komisija za proučevanje dobave sirovin za industrijske države.

Razgled po svetu. Stanje sv. očeta je po zadnjih poročilih nespremenjeno. Minuli teden je sprejel beograjskega nadškofa dr. Ujčića, ki mu je dal poročilo o položaju katoličanov v Jugoslaviji. Po nadškofovi izjavi napravlja sv. oče utis mnogo trpečega in poduhovljenega bolnika. — Jugoslavija. O priliki sklepa prijateljske pogodbe z Bolgarijo sta izmenjala knez Pavle in kralj Boris prisrčne pozdrave. Bajce poseti v kratkem min. preds. Stojadinovič Sofijo. Dosedanji avstrijski poslanik v Beogradu leg. svet. Schmidt je odpoklican. Knez Pavle ga je odlikoval s krono sv. Save. V državo se je vrnil po večletni emigraciji ožji sodelavec Stepana Radiča inž. Košutič. — Nemčija. Splošno se pričakuje, da se bodo med nemškimi škofi in Hitlerjem pričela nova pogajanja za sporazum med državo in Cerkvijo. V svojem velikem govoru se kancler tega vprašanja ni dotaknil. — Na španskih bojiščih. Po poročilih listov so dosegle rdeče čete v Madridu male uspehe. Boji v predmestju in mestu samem se nadaljujejo. Na jugu prodirajo nacionalisti proti Malagi. — Francija. Vlada začneja posvečati letalstvu podvojeno pozornost. Bajce hoče zgraditi oklopno letalo armado, da se z njo zavaruje pred nemškim letalstvom. Nemčija ima že 2000 vojnih letal in je prekosila v tem pogledu Francijo. — Rusija. V znanem procesu proti trockistom se glasi končna sodba: 13 obtožencev je obsojenih na smrt, 4 na desetletno ječo. Po zadnjih poročilih je dal Stalin zapreti tudi Ljeningovo vdovo. — Japonska. Proti prvotnim poročilom je odstopila vlada, parlament pa je ostal. Na vidiku je vojaška diktatura.

Pismo iz Nemčije.

Prijatelj našega lista nam je poslal na prosto razpolaganje pismo iz Nemčije, v katerem pisec opisuje med drugim tudi tamošnje gospodarske prilike. Iz pisma navajamo nekatere odstavke:

„Priznati moram, da se je v zadnjih letih v Nemčiji veliko storilo na gospodarskem polju. Veliko število brezposelnih je našlo delo, trgovina in industrija procvitata, delavcem gradijo male domo-

ve, družine z večjim številom otrok so deležne posebne podpore. Pa je tudi precej senčnih strani: industriji in obrti primanjkuje sirovin. Zelo težko je n. pr. dobiti usnja in čevljarji uvajajo sedaj prtene čevlje ali take iz umetnega usnja. Tkanine so drage, zato odpravljajo gostilne n. pr. namizne prte. Primanjkuje zelo masla. Gostilne in hoteli imajo naročilo, naj kuhajo preprosta jedila in zmanjšajo porcijo. Zelenjadi je v izobilju na jedilnih listih, mesnata in močnata jedila so postala redkejša. Masti ne dobiva nihče v poljubni množini. V Kölnu n. pr. je bilo določenih za zimske mesece za vsako tričlansko družino samo 5 dekagramov sirovega masla na teden in vrhutega tedensko samo dvoje jajc. Sadja je le malo na trgu, pomaranče stanejo komad 30 pfenigov (60 g).

Med manj zadovoljnimi so nemški kmetje. — Lanskoletni pridelek je bil pičel. Pridelki pšenice zdaleka ne bodo zadostovali do prihodnje žetve. Bele, fine pšenične moke zato ni dobiti, kmetom je nadalje predpisano, da izmeljejo na drobno vse žito. Ker primanjkuje mesa in masti, so uvedli ponekod nekaka nadomestila, tako dobite v trgovinah klobase iz ribjega mesa, ki je za nevajene žolodce malo užitno.

Tkaninske rastline je Nemčija nekoč uvažala. Odkar je uvoz skrčen, ni več videti obleke, prirejene iz čiste volne, prta ali bombaža. Blago se večidel pripravlja iz niti, ki so delno pomešane s papirjem in drugimi umetnimi surogati. Posebno volno pridelujejo v novejšem času iz lesa. Manjka tudi kovin. Kuhinjska in namizna posoda se sedaj izdeluje iz ila, porcelana ali stekla, celo molzne golide in kar je sličnega ni več pločevinasto, marveč leseno.

Očividno stojijo naši voditelji na stališču, naj si Nemčija sama pridelava in izdelava, kar potrebuje. To pa zahteva mnogo štednje in tudi marsikako žrtev. V štirih letih naj bi Nemčija po napovedi svojega vodje postala gospodarsko povsem samostojna in neodvisna država...

Ali bo Nemčija zamogla postati gospodarski otok sredi Evrope, ne da bi pri tem riskirala mnogih nevarnih notranjih pretresljajev? In ali ji bo potem gospodarsko lažji? Vprašanja, ki visijo nad državo Adolfa Hitlerja!

† župnik Anton Šturm.

Če umrje družinski oče ali mati ali otrok, je s to žrtvijo smrti prizadeta neposredno samo družina in ožje sorodstvo. Če pa umrje župnik, je to udarec za celo farno družino. Še več! Duhovnikova smrt pomeni bridko izgubo za celo škofijo.

Na praznik Spreobrnjenja sv. Pavla, v ponedeljek 25. januarja, je spremljala kamenska fara svojega dušnega pastirja na zadnji poti k farni cerkvi. Kakor v malokaterih slučajih se je pri tem pogrebu lahko reklo: Vsa fara! Vseh pogrebcev pa je bilo morda še enkrat toliko, kakor šteje kamenska žup-

nija duš. Prišli so sosedni farani iz Škocijana, Št. Vida, Mohlič in Tinj, kakor pridejo dobri sosede k pogrebu hišnega gospodarja. Triinideset duhovnikov je korakalo v veličastnem sprevedu, ki ga je vodil tinjski proš. Pa ni čuda, saj je veljala ta zadnja čast možu-duhovniku, ki je skozi dolgo vrsto let, vmes tudi zelo hudih in težkih, do zadnjega dne nesebično, vztrajno in požrtvovalno služil narodu, iz katerega je vzrastel, v katerega ga je Bog poslal kot svojega služabnika, kot oznanjevalca svoje resnice, kot posredovalca svojih milosti in kot čuvarja svoje postave.

Pridno in marljivo se je mladi Tonček, in domačalske fare, pripravljaval v celovški gimnaziji in celovškem bogoslovju na duhovniški poklic. Novo mašo je pel 1892. leta. Prvo polovico svojega duhovniškega življenja je preživel, predelal, premolil in pretrpel z majhnimi izjemami — vmes je bil poklican v častno službo na visoki dvor Kraljice in milostipolne Matere Višarske — v Zilski dolini. Najprej je služboval kot šmohorski kaplan, pozneje kot župnik v Borljah in na Brdu. Drugo polovico svojega duhovniškega življenja in delovanja je daroval kamenski župniji. Kaj je bil rajni župnik svojim faranom, je v sijajni luči pokazala pogrebna slovesnost, velika udeležba, ginjenost pogrebcev, jok revežev in otrok, globoko občutene žalostinke domačega zbora in še nagrobni govori duhovnih sobratov dekana Kindlmana in župnika škocijanskega ter predvsem poslovilne besede zastopnika fare in občine.

Med zilsko in podjunsko dobo njegovega delovanja stoji v Šturmovem življenju velik križ. Bilo je sredi svetovne vojne. Grdo obrekovanje mu je nakopalo sum veleizdajstva, sodišče ga je nepreklicno in neusmiljeno obsodilo na dve leti težke ječe na podlagi enostranskih in v bistvu lažljivih podatkov. Kako krivična in boleča je bila ta obsodba, priča oznanilna knjiga brške cerkve: v nedeljo pred tisto strahupolno sredo, ko so orožniki odvedli dušnega pastirja brške fare v zapore, je zapisano oznanilo, s katerim gospod župnik oznani sv. mašo za cesarja ter s toplimi besedami poziva svoje vernike k molitvi in daritvi za domovino in cesarja. — Gospod župnik Šturm je hodil to križev pot, na katero ga je prisililo sovraštvo in narodna nestrpnost, z junaško vdanostjo. In ko ni smel opravljati svete daritve za svoje ljubljeno ljudstvo, je daroval zanj Bogu največjo žrtev svojega življenja, žrtev svoje duhovniške časti in osebnosti svobode.

Po 45letnem zvestem službovanju, v 68 letu njegove starosti je Gospod v četrtek 21. t. m. poklical svojega služabnika Antona dobro pripravljene k sebi, da si pusti predložiti obračun o njegovem oskrbovanju, pa tudi, da mu v svoji ljubezni obilno povrne, kar je storil dobrega v božjem imenu. Z župnikom Antonom Šturmom je slovenski narod na Koroškem izgubil vzglednega, zna-

PODLISTEK

Benjamin Disraeli:

Vstaja Škenderbegova.

(15. nadaljevanje.)

Škender se je bojeval s svojo ljubeznijo in vzpričo njegove trdne duše ta boj ni bil brez uspeha, četudi je bil mučen. Čutil je, da mora tako ravnati, ker je to v korist domovine, v srečo njegovega prijatelja in ker s tem sam sebi ohrani dolžno spoštovanje. Bil je namreč preponosen da ne bi občutil bridkosti, ako bi Iduna zavrnila njegovo ponudbo.

Ako bi bil opazil več znamenj prisrčnosti med Nicejem in Iduno, bi morebiti ne bil hotel ostati nepoznan. Ker se mu je pa zdelo, da Hunijadova hči ne ceni preveč strasti atenskega kneza, je deloval pred vsem na to, da bi morala Iduna Niceju pripisovati vse zasluge za rešitev. Radi tega je Škender pogostokrat tako ravnal, da je Iduna mislila, da je bil on samo Nicejev zaupnik in da je ves načrt, rešiti jo iz adrijanopoljskega seraja, osnoval njegov mladi prijatelj. Nicej in Iduna sta tekom teh treh dni le malo govorila, kadar sta se za nekoliko trenutkov videla. Vendar pa je Niceja tudi teh par besed silno izpodbudilo in ni se mogel ustavljati prepričanju, da je vzbudil v njenem srcu vneto zanimanje. Rad bi bil čestokrat pohitel k njej in pritiskal njeno roko na svoje ustnice; zavidal je Škendra, ki je mogel brez ovir in težav z njo govoriti in ko so se vračali v klan, se je hudo ljutil nad ošabnim evnuhom radi vseh muk, ki mu jih je prizadejal s svojim abotnim govorjenjem in

malenkostnim uradnim tiranstvom ter mu onemogočil, da bi vsaj za trenutek govoril z Iduno.

V Adrijanopolju pa so delali velike priprave za odhod v Epir, in vsak hip je bilo bolj nujno, da se Škender čim preje vrne v domovino. Bilo je vse pripravljeno in Škender je določil četrto jutro za beg. S svojim služabnikom se je podal kakor navadno v seraj, kjer ju je peljal Kafliš v sobano v stolpu in mu med potom čestital na naglem ozdravljenju jetnice.

Ko vstopijo v sobo, podere Nicej, ki je hodil zadaj, evnuha na tla in ker mu pri tem Škender prihitel na pomoč, se jima kmalu posreči zamašiti prestrašenemu in začudenemu Kaflišu usta ter ga zvezati. Iduna se je opravila v obleko, ki je bila podobna oni, kakor jo je nosil Nicej in ki sta jo prijatelja v svoji vreči seboj prinesla. Škender in Iduna sta nato hitro brez vseh ovir zapustila seraj in hitela v klan, kjer sta zasedla svoje konje, ki so ju že čakali; odjezdila sta proti nekemu studentu zunaj mestnih vrat, kjer sta željno pričakovala, da prihitel Nicej za njima. Atenski knez pa je ostal še nekoliko minut v sobani v stolpu, se splazil potem venkaj in zaklenil vrata za seboj. Dospel je iz seraja, ne da bi srečal človeka in prišel je že skoro do vrtnih vrat, ko ga pokliče nek evnuhov stražnik.

„Halo!“ zavpije, „mislil sem, da si ravnokar odšel.“

„Seveda sem šel,“ je odgovoril Nicej drzno, „pa sem se moral vrniti radi vreče, ki sem jo pozabil,“ in odhitel je drzno skozi vrata, ne da bi dal onemu časa premišljevat. Hitel je skozi pokopališče in ulice, zajezdil svojega konja in oddirjal skozi mestna vrata. Ko je ugledal Škendra in Iduno, je dal znamenje, in v trenutku so oddirjali v največji

hitrici, ne da bi spregovorili besedico; in tako so jezdili skoro brez odpočitka dalje in se niso ustavili nikjer do solnčnega zahoda.

Ko je napačila noč, so prišli v gozdič, kjer so dve uri počivali, bolj zaradi svojih konj, kakor zaradi sebe, kajti strah ni dal Iduni počivati in je povzročil, da ni čutila nobene utrujenosti. Škender je vžgal ogenj in pripravil preprosto večerjo, odzvel konjem opravo in jih peljal na pašo. Nicej pa je pripravil Iduni posteljo iz praproti ter jo tolažil, ko je zaman poskušala zaspati. Pred polnočjo so bili že pozet na potu in so z veliko hitrostjo dirjali proti goram; opoldne so začeli konji vsled naporov in vročine pešati. Škendru pa so rasle skrbi in s strahom se je oziral nazaj proti Adrijanopolju.

„Sedaj smo varni pred zasledovanjem,“ je dejal Nicej. „Lahko rečem, da je Kafliš še sedaj zvezan in ima usta zamašena.“

„Samo da bi mogli priti do gora,“ odvrne njegov tovariš, „potem bi me več ne skrbelo; toda preveč sem se zanašal na konje in upal, da nas poneso tja do gorovja. Mi ne moremo računati, da smo več kakor tri ure pred njimi, knez. Naš prijatelj Kafliš je preveč znan, da bi ga mogli dolgo pogrešati.“

„Sveta Devica naj nam pomaga!“ je rekla Iduna. „Jaz ne morem več naganjati svojega konja.“

Dospeli so na majhno višino, raz katere se je videlo daleč na okolo po planjavi. Škender se ustavi in se skrbno ozre nazaj.

„V daljavi vidim nekaj jezecev, ki mi ne uga-jajo,“ vzklikne zdravnik.

„Tudi jaz jih vidim,“ reče Nicej, „potniki so kakor mi.“

„Rajši umriem, kakor zopet v sužnjost!“ zakriči Iduna.

čajnega moža in vodnika, ki je bolj s svojim delom in vzgledom, kakor z besedo, pokazal in dokazal, da je in mora biti prava in zdrava ljubezen do naroda vkoreninjena v pravi, živi veri. Naj mu sveti večna božja luč, nam in našim znamcem pa luč njegovega vzgleda pri delu in žrtvi za Boga in narod!

DOMAČE NOVICE

Tinej, podgane in št. 11j.

Za pust pripoveduje Matevž Rainer.

Tinejevo nočno zvonjenje proti podganam je rodilo še druge dobre sadove. Neke noči se vračajo korajžni Hanzej in njegovi tovariši iz Št. 11ja. Grede se ustavijo pri Ohacu, vržejo kvarte in se še z dobro kapljico krepčajo dotlej, da je bila polnoč. Prešernega razpoloženja jo mahajo mimo pokopališča po cesti, kar zaslišijo v daljavi pritajeno zvonjenje. Vsi se zdrznejo, sicer šaljivi Pavlej se strahom spomni ponočne jage in zlodeja, ki ima prste vmes. Groza jih obide, takoj pospešijo korake ter se začnejo križati. Ko dospejo na Močile vštric Kovača, zaslišijo zvonjenje v bližnji Hofovčevi žagi. Sedaj je pa resnica, si mislijo in začnejo leteti na vso sapo. (V resnici je gnal Pahlarjev hektor srnjaka iz kapusja in zbegal pri tem Hofovčevo živino.) Niso še naši junaki pri Zimovem križu, kar zazvoni od Drave. (Najbrže je kdo kliccal brodarja Naca in udarjal na zvonec.) Ponočnjaški obstanejo, lasje jim stopijo pokonci: od Drave zvoni, z Hofovčeve paše se oglašajo zvonci, od Pobrežnjaka pa zvoni kar v štiri. Da bi jih videli! Eden se prime drugega in dirjajo kakor burja, grede pa kličejo vse svetnike na pomoč. Spehani in brez klobukov dospejo do Ježepovega hleva ter se stisnejo v stajo hudobne kobile.

Do svita jih ni bilo na spregled z hleva. „Hudega nas reši, o Oospod,“ to se je slišalo skozi vso noč in Ježepova živina je vsa začudena zijala v čudne goste. Slišal je neko pogovarjanje tudi Ježepov hlapec, ki je na vse zgodaj pokukal k živini. Skrivnostno je drugi dan pripovedoval na sejmišču zbranim fantom in možem, češ „Imamo pričakovati hude cajte, ker se začinja živina ponoči pogovarjati in on sam da je slišal njeno vzdihovanje, naj jo reši vsega hudega...“

Ko se zdani, jo mahne šestorica iz Ježepovega hleva skrivaj na svoje domove. Tam se pripravijo za božjo službo, pridejo pravočasno v cerkev ter se vsi postavijo tik h prižnici. Ljudje so se začeli spogledovati, kaj je vzrok nenavadni pobožnosti loških fantov. Najbolj čudno pa se je zdelo staremu gospodu župniku Zablatniku, ki so bili sicer vajeni, da so v cerkvi stoječe fante lahko na prste sešteli. Spokorno in lepo vedenje naše šestorice je kmalu privedlo še druge mladeniče, da so začeli bolj redno in pravočasno prihajati v farno cerkev in niso več postajali na pokopališču ali celo na sejmišču.

Tineju ni padlo v glavo, da bi si bil domislil, kako je sam s svojim zvonjenjem proti podganam pripomogel k spreobrnitvi šentiljskih farmanov. Nekaj časa se je še kratkočasil v lastno nevoljo in v veselje svojih štirinožih nočnih gostov z zvonci. Voltejeva nakana, da je puščal Tineja v veri, da zvonijo med njegovim odmorom podgane same, mu je nato vzela vse veselje. Bil bi najbrže kmalu sam uverjen, da ima ponoči opraviti s samim zlodejem, pa mu je nek njegov prijatelj svetoval novo podganje sredstvo: mačke. Sprijaznil se je z njimi, jim dajal večkrat kak grizljaj in jih vabil k sebi na kaščo. To je obveljalo: čim je privadil mačke, so izginile podgane. — Tinej je že umrl, njegova storila o podganah pa živi še danes in izvablja smeh in dobro voljo pri vseh poslušalcih.

Naše kulturno življenje v gorah. (Trögern—Korte.) Nekoliko se hočemo pohvaliti z našo kulturo. V kulturi zemlje smo precej na slabšem ko nekaj, ko je bil kmet samostojen gospodar in gozdar in je sekal, požigal, gnojil in sejal po mili svoji volji. Tedaj je dajal masel rži cel biren pridelka, to je 24kratno seme. Bilo je kruha tudi za bajtarja in gostača. Nekaj napredka je pri hlevih. Dva gospodarja sta lani z subvencijo cementirala hlev in napravila gnojno jamo. Čebele opuščamo, le Grubelnikov oče se že čez 60 let z ljubeznijo pečajo z njimi in imajo v zim 17 velikih panjev. — Radio imamo v naši samotni radi in jih imamo v fari štiri. Ljubši bi nam bil seve stalen duhovnik. To je dokazal potek sv. misijona, ki je zbral ob koncu doma mala vse ob angeljski mizi. Slovenskih listov imamo precej. Pa celo 16 Mohorjanov, kar je za male

Korte gotovo rekordno število, ko nas je komaj 5 kmetij in 5 bajt. Šol tudi ne sovražimo, držimo pa se svojega jezika. Naši otroci pohajajo na Obirsko k g. župniku v šolo. — Pohvalimo se tudi s tem, da se držimo starih šeg in navad. Pred božičem spečejo gospodinje 3 hlebe rženega kruha in 3 bele. Na vsako treh bilj (24. in 31. dec. pa 5. jan.) razreže gospodar in razdeli en ržen hleb, na praznik navrh pa belega. Kruh je na mizi za družino in posle. Pogačo delijo šele ob Veliki noči. Nekdaj so dajali krajček od šarteljna tudi na Florijanovo, pogačo na Binkošti in žeganje, kruh pa k vsem svetim. V navadi je tudi še škropljenje in kajenje po vseh poslopih. Dva opravita to, nakar zmolijo v hiši 3 dele rožnega venca. Nekoliko sicer tod popuščamo. — Tako, tod se hvalimo, prihodnjič pa povemo, kar grajamo.

Hišo sta prenesla. (Sittersdorf—Žitara ves.) Brata Tomaž in Jožef Pöck sta kupila pred letom v vasi Goriče zemljišče z začetno zgradbo male hišice. Postavila sta si tam lep, zidan dom. Vsled neke zapletene sodnijske zadeve pa sta nato dobila nalog, da izplačata enemu prejšnjih lastnikov še večjo svoto denarja ali pa v treh dneh hišo podreda in gradbeni material spravita z zemljišča. Odločila sta se za zadnje in v teku treh dni je zvozil avto celo hišo k nam v Žitaro ves, kjer upata najti brata boljše srečo in mir.

Edling—Kazaze in okolica. Dne 19. t. m. so v Strpni vesi pokopali Martina Haha, pd. Peska. Rajni je imel poleg kmetije gostilno in malo trgovino. Po glasovanju je moral mnogo trpeti zaradi svojega narodnega prepričanja. Bil je varčen gospodar in je prikupil precej grunta in eno kajžo. Bil je veren in značajan mož. Večni mu mir! — Po kratki bolezni je bil 21. t. m. v Kazazah pokopan penzionirani železničar Alojz Kosic. Pred leti so rajnega napadli in oropali za 2000 S. Počiva naj v miru! — Josip Mišic, bivši Neuwirt v Metlovi, je moral zaradi nevarne želodčne bolezni v bolnico v Celovec. Da bi se kmalu vrnil domov zdrav! — Najemnik Štefanove gostilne na Blatu Tevž Skjas je bil v teku par tednov že drugič okraden. Neznani tat prehodi vse prostore in pobere vse, kar revež najemnik še ima. — Konec je zopet neke obravnave zaradi starih grabelj. Vršila se je v Celovcu in je stala precejšnjo svoto. Pravijo sosedje, da bi za tisto svoto imela cela občina za par let dovolj grabelj. Ljudje božji, nehajte že vendar enkrat z nesrečnim procesiranjem!

Ljudsko gibanje. (Ludmannsdorf—Bilčovs.) Bilanca lanskega leta kaže, da še ne izumiramo. Imeli smo lani 26 rojstev in sicer 13 fantov in 13 deklet. Umrlo jih je 9, štirje moški in 5 žensk. Najstarejša oseba v fari, Jožefa Kröpfl, je dosegla 77 let. Poročeni so bili 4 pari. Naj bi nove družinice rastle in uspevale v božjem miru!

Živa je zgorela. (Rückersdorf—Rikarja ves.) Hribarjevo družino v Klančah je zadela strašna nesreča. 12letna hčerka Marija se je 21. t. m. nahajala v šoli v Št. Primožu. Od poti premražena se je v odmoru postavila pred šolsko peč. Nenadoma začne njena obleka goreti, na glasen klic otrok prihitita nadučitelj in učiteljica, nadučitelj začne z odejo takoj gasiti s plamenom gorečo obleko na telesu nesrečne deklice. Revica je zadobila zelo nevarne poškodbe na vsem telesu, poklicani zdravnik dr. Grassl ji je nudil prvo pomoč, nakar so jo takoj prepeljali v celovško bolnico. Tam je ubogo dekletce svojim ranam podleglo. S težko prizadeto Hribarjevo družino sočustvuje vsa okolica.

Stare in nove novice. (Möchling—Mohliče.) Naš stari zaslužni g. nadučitelj Šporn se je podal v pokoj v svojo hišico. Dne 27. januarja je poročal rebrški g. komendant Šporn svojo nečakinjo z mladim posestnikom Cenklve kmetije v Goričah. Vse kaže, da bomo z novim g. nadučiteljem Jugom ravno tako zadovoljni, kakor z g. Špornom. — Pač skrajni in zadnji čas je, da bi se že regulirala Bela, ki dela posebno Goričanom v logu veliko škodo. Četudi so časi res tudi pri nas hudi, bi gotovo s pomočjo in v edinosti vseh to prepotrebno regulacijo izvršili, domači kmetje in delavci pa bi zaslužili in odslužili. Ljudem v Št. Vidu sicer iz srca privoščimo, da so si popravili ceste, vendar moramo zahtevati, ker plačujemo tudi mi velike občinske doklade, da se tudi naša cesta pošteno popravi. Kako prav bi bilo, da se strmi Cipejev klanec preloži bolj na spodaj. — Da bi le ne naselje in naše srečo! Neki agent iz Podkloštra je preskrbel celo na Angleškem trem dekletom iz naše fare službe. Mežnarjeva Rozka, Pavlina Cenkl in Milka Štangl so se odločile, da bodo v daljni tujini služile kruh. Na svoj slovenski dom in jezik naj ne zabijo in poštenost naj si ohranijo. Tujina je mačeha. — Na naše pevce ne smemo zabiti. Že pred par leti je gališki g. župnik Rudl

zbral naše fante v lep pevski zbor. Vavtižarjeva hiša — gospodar Janez Povoden je naš znani, vrli organist — je za slovensko domačo pesem zmiraj zatočišče. In mladi Miha je zbral sedaj okoli sebe 10 fantov, ki imajo izboren glasovni material in uspešno tekmujejo z drugimi zbori. Nastopili so naši pevci že v Žitari vesi in Železni Kapli, doma nam tudi večkrat zapojejo, posebno ob pogrebih. Ko sta začetkom januarja drug za drugim za vedno odšla od nas Krofičev oče in mati, ko se je lani poslovila poleg Starmoževe matere in Rupičevega očeta Culehnerjeva Mici Koprivnik, so jim naši pevci izkazali zadnjo čast. Fantje, le korajžo! Naša lepa slovenska koroška pesem naj nas družijo, brati, razveseljuje ter nas tolaži v težkih časih! — Še to novico vam imamo sporočiti, da v Mohličah Kovač konjev ne kuje, pač pa ljudi obuva. Se pa krega, da je postal podplat in leder tako drag.

To in ono. (St. Stefan—Šteben pri Globasnici.) Kakor so nam naš g. dekan na novo leto povedali, je v naši majhni fari v preteklem letu bilo 7 otrok rojenih, 2 moškega in 5 ženskega spola, 5 je bilo zakonskih, 2 pa nezakonska. Umrlo je 6 ljudi, 4 odrasli in 2 otroka; poročena sta bila tu 2 para. Pridig in krščanskih nauk je bilo 90, sv. obhajil 2680. — Najstarejša oseba v fari je Rižnarjeva teta, ki je letos stopila v 90 leto. Že 5 let ne more zapustiti sobe radi starostne slabosti, sicer so njeni organi popolnoma zdravi, rada še bere, je večkrat pokrepčana s sv. R. Telesom. Dokler je mogla, je prišla vsak dan v cerkev. Je v dobrih rokah, vsi Rižnarjevi, posebno pa mati, skrbijo vzgledno za starko, ki svoj križ jako voljno nosi. — Na oklicu je pridni fant in cerkveni pevec Ferdinand Riepl, kolarski mojster. Ima majhno takorekoč tovarno z raznimi stroji, in je drugi dr. Vsezna. Če se na vasi kaj pokvari, bodisi od lesa ali železa, naj je to težko ali fino delo, ženin vse popravi in to temeljito. Zato ima dela vedno dovolj, samo to toži, da se pri plačilu ljudje ne prenačijo. — Se nam sicer po pravici očita, da je malo dopisov iz naše fare. Odgovor na to: Novic je pri nas vedno več, kakor bi bilo potrebno. Toda naš notranji minister se drži reka: Kar se doma skuha, naj se doma sne. Žalibog se včasih na vasi skuha tako grenka juha, da jo prizadeti težko jè. Kakšna pa je ta juha? Pst! To povedati naš minister ostro pripoveduje. Kaj bi to moglo biti? Majhni migljaj mora zadostovati: Mi smo tu jako brihtni in gibčni ljudje in imamo državno mejo z večjimi cestami in stezicami blizu... To naj je zadosti. — Naš vrli in močni pevski zbor je pri zadnji igri v Globasnici („Z lastovkami“) pokazal, da je jako dobro izurjen. Je tam krasno pel. Hvala mu!

Iz Amerike. Ameriški slovenski listi priobčujejo podatke smrtnih slučajev slovenskih izseljencev za minulo leto. V Združenih državah in Kanadi je umrlo lani 832 Slovencev. Od teh so jih pobili avtomobili 46, 34 rojakov je bilo ubitih pri delu, 7 je bilo umorjenih, 52 je umrlo na druge načine nasilne smrti, 27 je storilo samomor. Dobra četrtina vseh je torej našla nasilno smrt. To za Ameriko ni nič nenavadnega. Poročenih je bilo vsega 150 parov.

Drobiž. Letos bodo izdani novci v vrednosti 2 šilingov s sliko cesarice Elizabete. — V Šmartnu pri Celovcu so pokopali jezikoslovca, nabiratelja narodnih pesmi in univerz. profesorja dr. Primusa Lessiaka. — Na Čajni pod Dobračem je umrl znani posestnik Ulrich Hecher. — Neki Jožef Kropfisch iz Krive Vrbe je pri belem dnevu napadel celovško trafikantinja Pecharz in skušal oropati blagajno. Je pod ključem. — V rumunskem mestu Galacu so prijeli dijaka Teodorescu, ki je svoječasno umoril in vrgel iz vlaka Rumunko Farcasanu. — Na ledenem potu se je smrtno ponesrečil Simon Pukonig iz Škocijana. — Znani pliberški gostilničar g. Štefan Breznik si je pri nesrečnem padcu zlomil nogo in so ga morali prepeljati v bolnico. Sedaj se nahaja v domači strelži in mu želimo skorajšnje okrevanje. — V Celovcu so prijeli vlomilca Janeza Črepnik iz Blata pri Pliberku. Preživljal se je večjidel s tatvinami. — Pri sankanju se je ponesrečil 10letni Jožef Kanduth na Brnci. — Pod Vetrovom pri Brnci se je pri sekanju lesa smrtno ponesrečil delavec Janez Wieltsch. — Pri kraju Wölbling na Štajerskem je osebni vlak povozil avtobus z 18 osebami; trije so mrtvi, 3 težko poškodovani, ostali lažje. — Minulo nedeljo je bilo na Dunaju samem nič manj ko 104 športnih nesreč. — V kraju Sachsenburgu na zg. Koroškem spi 17letna Ana Sodar že 14 dni. Sedaj so jo prepeljali na Dunaj. — V jezeh elektrarne Fale pri Mariboru so našli mrtvo truplo Alojzije Košutnik iz Rinkol pri Pliberku. Omenjena je nenadno izginila, predstoječa sodnijska obravnava proti nje-

nemu ljubimcu Karlu Drugu bo prinesla najbrže sedaj dokaz njegove krivde, da je Košutnikovo nasilno odstranil.

NAŠA PROSVETA

Kramp v roke!

1925 Mohorjanov zaznamuje letos na Koroškem priljubljeni koledar najstarejše slovenske književne družbe. To je malo, bore malo! Pomislimo, koliko dobrih družin je v naših farah in vaseh — ali res komaj 1925? Skromni prispevek letnih 2.50 S za šest dobrih knjig ni in ne more biti vzrok tako nizkemu številu. Za dvainpol šilinga tudi sodobna gospodarska kriza ni naprodaj! Stavimo, da je še tisoče družin med nami, ki bi rade imele in prebirale pestro in bogato književno darilo Mohorjeve družbe. Treba je samo priti do njih, jim razložiti izrednost tovrstne prilike, da pride k hiši dobra in poceni knjiga, le redki bodo potem ostali zaprti in zakrnjeni.

V pogledu Mohorjevih knjig je naša Koroška ponekod podobna vrtu, ki ga zarašča plevel in trnje, drugod se rože še borijo za premoč nad usiljivim in škodljivim nepridipravom, drugod spet pa bohotijo grede v najlepšem cvetju. Evo par močno zanemarjenih gred: Št. Peter na Vašinjah nima Mohorjanov, Djekše 6, Gorje na Zili 7, Loga ves 10, Lipa 5, Drava 5, Škofiče 8, Golšovo 5, Marija na Zili 6, Kotmara ves 17, Brnca 19 itd. Lahko bi tem dodali še dvajset in trideset drugih fara, kjer bi se le ob nekoliko povečanem trudu in večji ljubezni število Mohorjanov lahko še podvojilo in potrojilo. — Imejmo samo eno pred očmi: **Kjer nimajo več Mohorjevih knjig, tam sploh ne berejo več in tam se med ljudstvom začenjata šopiriti duševna in duhovna brezbržnost, sledi jima otopelost in končno hladni in plitki materializem, ki je smrt slehernega življenja.**

Poverjeniki! Mladina naših društev! Možje-korenine! Naše matere in žene! Naša krščanska in slovenska vest nam letos veleva: kramp v roke, sem z motiko in lopato, da zrahljamo otrplo skorjo vrtno zemlje in pripravimo gredam novega, v cvetju in sadu zorečega življenja!

H koncu za nas vse še to: Poglejmo v Mohorjev koledar in si zapomnimo ime Mohorjevega poverjenika naše fare, stopimo do njega in zgovorimo se o nujnem delu za Mohorjeve knjige. **Koncem leta pa bo Slovenska prosvetna zveza razdelila 10 peverjenikom po 7 novih pestrih knjig za one najboljše sotrudnike in pomočnike, ki so nabrali največ novih Mohorjanov. To jim bodi vidna nagrada, nevidna pa bo v njihovi zavesti, da niso prodali sebe in svojih za borih dvainpol šilinga!** r.

Sedaj pa resnica! Narod, ki ne bere, propada. To je stara resnica. Le izobražen narod dobro tekmuje za boljše mesto pod soncem, neuk narod pa je obsojen v suženjstvo in tlačanstvo. Mladina, ti si narod bodočega desetletja! Uči se, uči, sezi po listu in knjigi, izobražuj se in spoznavaj življenje v vsej njegovi pestrosti! Ko spoznaš sama bogastvo izobrazbe, boš iz sebe vršila delo za širjenje dobrega tiska. Zaenkrat pa veruj, da narakuje prošnjo po nabiranju novih naročnikov našega lista in novih udov Mohorjeve družbe nesebična težnja, da bi naš narod videl lepše dneve in srečnejše čase!

Slovenski krožek. (Wien—Dunaj.) V nedeljo 10. jan. je priredil Slovenski krožek družaben večer. Nastopili so tamburaši pod vodstvom g. prof. K. Viskoviča. Lepo so svirali in videti je bilo, da se pridno vadijo. Vmes so bile pevske točke gdčne Loukotke. Goste in člane je pozdravil dosedanji krožkov predsednik g. Joža Černelč. Dvorana je bila polna, vendar je bilo med občinstvom čuti mnogo nemške govornice. Bili so menda vsi Slovenci, a radi otrok, ki žalibog ne znajo slovensko, morajo stariši govoriti nemško (Tako se družine ponemčijo! Slovenska mati, ali ti ni tuj tvoj otrok, ki ne pozna več tvojega maternega jezika? Ali se ti ne zdi greh, če zatajiš otroku svojo dragoce-

nost, lepo slovensko besedo?) Predsednik je v svojem govoru v veliko žalost navzočih naznanil, da zapusti Dunaj in se preseli v Maribor. G. prof. Viskovič se mu je zahvalil za ves njegov trud v slovenski družabni organizaciji. Tudi mi mu želimo mnogo sreče in zadovoljstva v lepi domovini!

Dve nevesti iz Bilčovsa. (St. Jakob im R.) Ne, takšne konkurence pa še ne, so djale naše dečle, ko so gledale bilčovski dve nevesti na našem odru. A vendar je obisk vrlih Bilčovščanov ostavil med nami kar najlepši utis. Pred tremi leti smo to igro igrali sami, vendar nam je bila v priredbi Bilčovščanov nova. Pri vseh igralcih je občudovati naravno podajanje vlog. V svoji šegavosti je Miha, v sigurnosti pa prožni Nace dosegel kar mojstersko višino, kar se je tudi Minki in Lizi v vsestranski živahnosti izorno posrečilo. Pa še Neža „farna klepetulja“, kot bi jo izrezal iz življenja! Tudi Mihov stric in mati nevest sta ugajali, oče se nam je zdel nekoliko premlad, Napaljonu pa bi malce več korajže ne škodilo. Gostovanje sosednjega društva nam je bilo v celoti velik užitek. Mnogo vzornega bi imeli posnemati mi od njih, predvsem pa vzajemno sodelovanje mož-gospodarjev z mladino, na čemer lahko sosebno mi pod Golico. Bilčovščanom kličemo: Še pridite! Tudi pevcev še med nas! Mehki njihovi tenorji, vsebinsko dojetje pesmi in dobra muzikalična izvedba — v tem so naravnost presenetili sicer razvajeno naše občinstvo.

Društvene prireditve na pustno nedeljo. Društvo v Podljudbelju priredi na pustno nedeljo ob 3. uri pop. v Delavskem domu igro „L a ž i z d r a v n i k“, burko v dveh dejanjih. Nastopijo tudi moški, mešani in deklški zbor s spremljevanjem tamburašev. Ljubitelji veselih uric vabljeni. — Društvo v Vogrčah priredi na pustno nedeljo veseloigro „Mički je treba moža“. Vmes nastopijo vogrški pevci. — V Globasnici priredijo Pliberčani na pustno nedeljo ob 3. uri pri Šoštarju igro „Kovačev študent“ s petjem. — Društvo „Jepa“ v Ločah priredi na pustno nedeljo ob 3. uri pop. pri Pušniku v Ratenčah pevski koncert z nastopom Brnčanov, Maloščanov in Ločanov. Vmes veseloigra „Ne kliči vraga“. Vstopnina 60 g. Vabljeni!

GOSPODARSKI VESTNIK

Razširjen avstrijski trg. Med našo državo in Nemčijo so se vršila več tednov gospodarska pogajanja, katerih končni izid je za Avstrijo ugoden. Izvoz v Nemčijo se bo zvišal za okroglo 40 milijonov S in sicer so določena povišanja: klavna, plemenska živina, sirovo maslo, sir in mleko (7 in pol milijona S), les (10 milijonov S), industrijsko blago (10 milijonov S) in tujski promet iz Nemčije v Avstrijo (20 milijonov S). Ker je finančni položaj Nemčije z ozirom na pomanjkanje deviz (tujega denarja) slab, se istočasno zviša izvoz iz Nemčije. Nemčija bo v večji meri izvažala k nam premog, koks, industrijsko blago. Da se tekmovanje v industriji omili, se bodo vršili med pristojnimi industrijskimi krogi predhodni pogovori.

Nismo bogataši in zato si pomagajmo sami! Kmet mora biti vsestranski. V vsakem in bodisi še tako skromnem gospodarstvu je nešteto prilik, kjer je možno, da si gospodar pomaga, če ima nekaj najpotrebnejšega orodja. S tako samopomočjo si prihranimo mnog šiling in ta je danes gospod. Kladivo, klešče, ročna žaga, sekira, par močnih tesarskih dlet, nekaj svedrov, rezilnik, tesarski stol, pile za les in železo, kotomer, vrtalo za svedre, ključ za vijake in še nekaj sličnega drobiža, pa nekoliko dobre volje in spretnosti, pa smo lahko sami svoji mizarji, tesarji, sodarji, kolarji in često še kovači. Pri orodju, v hlevu, v kleti, v kuhinji, na skednju, v vrtu, skratka povsod nas je treba in povsod lahko sami popravljamo in si tako prihranimo mnog izdatek, ki ga težko utrpimo. Nismo bogataši, zato si pomagajmo v domačem gospodarstvu sami.

Zboljšanje kokošjereje ima v načrtu kmetijski minister. V ta namen bo letos podpiral nakup jajc za valenje, enodnevnih piščet, jaric in petelinov. Cena bo: valilna jajca po 20 g, pišče 50 g, 10 do 12 tednov stara jarica 2.50 S in en petelin 5 S. Naročiti je treba najkasneje do 10. febr. t. l. pri kokošjerejcih, ki so navedeni v prvi številki letošnjih „Landw. Mitteilungen“. Pri naročilih je navesti natančen naslov, dosedanje število kuretine, število jajc, piščet, jaric in petelinov, ki jih naročamo in pasmo, katero želimo imeti. Voliti je med slede-

čimi pasmami: štajerska pasma, jerebičarke, bele leghornske kokoši, rdeče rodelandke in bele vijandotek. Gospodinje na to priliko, ker je dobra pasma poleg dobrega hleva in pravičnega krmljenja predpogoj uspešne kokošjereje. Najbolj prilagodena našemu podnebjju je štajerska kokoš. Eno-dnevna piščeta so za nakup najprimernejša. V ostalem opozarjamo na dotični oklic v „Landw. Mitteilungen“.

Mladi pujski bodo! Za porod mora biti svinjak čist in nastlan. Za steljo je najboljša kratko zrezana slama. Svinjak bodi suh in topel. Ko pridejo mladiči na svet, jih sproti pobirajmo ter polagajmo v košare, da ima svinja mir ob porodu. Očitne slabice odstranimo, ker je gospodarsko upravičeno, da negujemo in krmimo že od malega dobro razvite prašičke boljše in skrbnejše. Slabiči so bolj občutljivi in sprejemljivi za bolezni in v slučajih svinjske kuge jih navadno najprej zgrabi in po njih se okužijo še ostali. Raje posvečajmo čvrstim in krepkim prašičem posebno skrb. Tudi ako je več mladičev, nego ima svinja seskov, je boljše, da odstranimo odvišne. Radi prevelikega števila prašičev se gnezdo neenakomerno in slabo razvija. Ako moremo, poredložimo odvečne prašičke drugi doječi svinji. V ta namen polagajmo mladiče k mladičem one svinje, kateri jih mislimo prepustiti, da dobivajo duh gnezda in da jih nova mati sprejme brez nadaljnega.

Celovski trg koncem januarja. Krave 80—1.05, krave za klanje 50—60, prašiči 1.30—1.60, plemenski 1.40—1.60 S za kg žive teže. — Pšenica (100 kg) 39—41, rž 30—32, ječmen 25—28, oves 27—29, ajda 23—25, koruza 27—30, ajda 23—25, slama 3 do 5 S. — Grah ali leča (1 kg) 80—1.00, fižol 40 do 60, krompir 14—16, zelje 40—50, sirovo maslo 2.80 do 4.40, prekajena slanina 3.20—5.20, sirova 2.70 do 2.90, svinjska mast 2.80—3.00, jajca 14—16, kokoši 2—3, mehka drva, kratka 3—4, trda 4—5 S za meter.

ZANIMIVOSTI

Ameriški prezident Roosevelt je najbolj popularen mož novega sveta. Dnevno dobiva na stotine pisem, katere pregleduje cela vrsta njegovih osebnih tajnikov. Ko se je vrnil z nedavnega južno-ameriškega kongresa domov, je sprejel iz južne Amerike kopo pošte. Mnoga pisma so sila originalna. Tako mu je neka dama nasvetovala, naj ne zanemarija svoje zunanosti, s svojim okroglim in vrhutega blekatim klobukom ter s svojo narodno ovratnico da se nikakor ne more postaviti. Dama mu je priložila ovratnico po svojem okusu. Nek farnar je naslovil nanj pismo tele vsebine: „Stari dečko! Dobro govoriš, a mi se vedno jezimo, kadar sedimo pri radiu in čujemo, da po vsakem tretjem stavku pohrkuješ. Naj ti tvoja žena skuha čaja s strdjo in anisom ter ti ga daje, predno v radiu govoriš.“ Če je stari dečko nasvet poslušal, ni znano.

Najstarejši mož na svetu je danes — če med našim pisanjem že ni umrl — neki Andrija Gvinišli. Rodil se je pred 145 leti in živi kot kmet v Georgiji v Rusiji. Vse svoje življenje je domala prebil na polju in je zato krepak in svež, da bi mu prisodil komaj 70 let. Kljub 145 pomladim, katere je doživel, še vedno rad hodi na polje. Tudi se zanima za politiko. A njegove misli mu venomer uhaajo k staremu batjuški carju, kateremu je še vedno zvesto udan. Stalina pa ne mara.

Vabilo.

V ČETRTEK DNE 11. FEBRUARJA 1937

se vrši

redni letni občni zbor

Hranilnega in posojilnega društva, Spar- und Vorschussverein in Klagenfurt, reg. Gen. m. b. H., tokrat popoldne ob 2. uri v gostilni Wretschnik zraven posojilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo o letnem računu 1936.
2. Volitev odbornikov.
3. Volitev nadzorstva.
4. Slučajnosti.

8

Odbor.

Umetni mlin dam takoj v najem. Vprašanja na Kraut Alojz, Bistrica, p. St. Michael bei Bleiburg.